

Večernik

Leto V. (XII.), štev. 290

Maribor, sreda 23. decembra 1931

»JUTRA«

Zha a razun nede je n praznikov vsak dan ob 16. ur.

Račun pri poštnem ček zav v Ljubljani št. 11 409

Vredn. mesečno prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13.

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelk »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Ameriška delegacija za razorožilveno konferenco.

IZJAVA PREDSEDNIKA HOOVERJA, VODITELJ DELEGACIJE POSLANIK DAWES. PRVA ŽENSKA DELEGATINJA.

WASHINGTON, 23. decembra. Predsednik Hoover je izjavil novinarjem, da bo imenoval za voditelja ameriške delegacije na veliki mednarodni konferenci za razorožitev v februarju prihodnjega leta londonskega veleposlanika generala Dawesa.

Nadalje je Hoover dejal, da bo v komisiji imenoval tudi neko delegatino,

ker so ženske v prvi vrsti poklicane, da delujejo za pomirjenje in razorožitev sveta. Imenovana bo Florence Allen, sodnica iz Ohia.

Demokrate bo v komisiji zastopal senator Swanson iz Virginije, dočim republikanci svojega delegata še niso določili.

Uradno pojasnilo o madžarskem moratoriju.

POPOLN ZASTOJ IZVOZA. UPORABA DEVIZ MADŽARSKE NARODNE BANKE.

BUDIMPEŠTA, 23. decembra. Madžarska vlada je izdala poročilo, v katerem pravi, da je pripravljena kriti svoje inozemske obveznosti v obrok, in sicer v teku prihodnjih dvanaestih mesecev. Del dolgov, amortizacij in obresti bo krit s tujo valuto, ostali del pa z madžarskimi pengi. Plačila se bodo izvrševala preko Narodne banke. Kar se tiče zasebnih kratkoročnih dolgov Madžarske, želi budimpeštanska vlada, da bi upniki terminsko podaljšali. Vlada utemeljuje te svoje

odredbe s katastrofalnim padcem cen madžarskega izvoznega blaga, ki je popolnoma onemogočil preskrbovanje deviz za kritje inozemskih obveznosti. Zaradi tega je tudi ustanovila vsa izplačila državnih in zasebnih dolgov v tujih valutah. V Narodni banki deponirane devize se bodo v prvi vrsti porabile za kritje posojila Društva narodov iz leta 1924, le presežki se bodo mogli uporabiti tudi za druge obveznosti.

Vatikan za sodelovanje s Hitlerjem.

ZA SPORAZUM S CENTRUMOM. POZIV NEMŠKIM ŠKOFOM.

BERLIN, 23. decembra. V tukajšnjih političnih krogih je vzbudilo prizadevanje nacionalnih socialistov za vzpostavitev dobrih odnosov z Vatikanom veliko pozornost, ker se iz vsega tega da sklepati na eventualni bodoči sporazum in sodelovanje s centrumom. Kakor poroča »Mittelrheinische Volkszeitung« iz

Rima, je tamkajšnja kongregacija za verska vprašanja baje že sklenila pozvati nemške škofo, ki so, kakor znano, svoječasno energično nastopili proti Hitlerju, naj svoje stališče spremenijo in naj se ne branijo sodelovati z voditelji nacionalnih socialistov.

DRAGOCENO ODKRITJE V EGIPTU.

KAHIRA, 23. dec. Pri izkopavanju razvalin v Tekamamu je bila te dni odkrita stara kraljevska palača, zgrajena najbrže pred 3000 leti. Palača je skoraj gotovo bila rezidenca znane kraljice Nefretisiz. Zgradila jo je malo prej preden je bila vržena s prestola. Najdeni so bili tudi mnogi dragoceni predmeti, med njimi velika posoda obložena s poslikano slonovo kostjo in slika Amenhotepa III.

verjetno, da bi Amerika v pomoč Evro pi črtala vojne dolgov zaveznikov, kar je zlasti zahtevala Francija za primer odgoditve ali popolne opustitve reparacij.

Po vsem tem bo oziroma, v katerem bo morala delati in sklepati mednarodna reparacijska konferenca, zelo napeto in je tudi njen uspeh zelo resno ogrožen. Kaj bo sledilo eventualnemu njenemu neuspehu, je težko prerokovati, na vsak način pa se bo v tem slučaju splošna evropska in gospodarska kriza še znatno r. rila. Zajela bo tudi one države in

kontinent, ki je doslej še niso preveč občutili. Sledile bi pa lahko tudi še druge, težje posledice.

Problem reparacij zanima neposredno tudi našo državo. Podaljšanje moratorija ali črtanje reparacij bi hudo prizadelo ravnotežje naših financ, posebno še, če se ne bi našel kak drug način odškodnine. Zato še vedno upamo, da bo na prihodnji reparacijski konferenci vendarle prišlo do kakega kompromisa, ki bo brejmena pravično porazdelil, rešil Nemčijo nadaljnega propadanja, zaveznike pa še večjih gospodarskih pretresljajev.

Anton Porekar

Danes dopoldne je na svojem stanovanju v Maistrovi ulici, kamor se je pred leti po upokojitvi preselil s solčnega Huma pri Ormožu, preminul v starosti 78 let, odlični slovenski šolnik, nadučitelj g. Anton Porekar.

Pokojniki je bil vse svoje življenje odločen narodnjak-kremenitega značaja in je v enakem duhu vzgajal tudi šolsko decu in svoje otroke. Pridno je deloval v nešteti narodnih društvih, udeleževal se tudi kot zadrugar, a posebno še kot organizator svojih učiteljskih tovarišev in tovarišic.

Pogreb blagega pokojnika bo v petek, dne 25. decembra na pokopališču na Pobrežju.

Bodi Antonu Porekarju ohranjen med nami trajen spomin. Žalujemo življenjski družici, sinovom in hčeri ter vsem preostalim naše najgloblje sožalje!

BITKA V IRAKU.

BAGDAD, 22. decembra. Na meji Iraka je prišlo do bitke med upornimi kurdskega plemeni in vojaškimi četami. En častnik in 13 vojakov je bilo ubitih, 9 vojakov pa ranjenih. Kurdi so baje imeli 20 mrtvih in okoli 30 ranjenih.

IZGUBE GRŠKE NARODNE BANKE.

ATENE, 23. dec. Zaradi padca angleškega funta je grška Narodna banka pretrpela tako velike izgube, da bo morala vse svoje dohodke prihodnjih petih let vporabiti izključno samo za kritje teh izgub.

»JUŽNA ZVEZDA« PONESREČILA.

LONDON, 23. decembra. Sloveče letalo letalskega kapitana Kingsford-Smitha, s katerim je včeraj nameraval startati na prekooceanski polet Anglija—Avstralijske, je doletela nezgoda. Letalski častnik G. Allan je napravil z »Južno zvezdo« poizkusno vožnjo in je bil radi goste megle prisiljen spustiti se na tla. Pri tem je zadel v drevje nekega sadovnjaka, in se je letalo težko poškodovalo.

PENKLUBI PROTI POLITIČNIM IN VERSKIM PREGANJANJEM.

DUNAJ, 23. decembra. Na predlog Johna Galsworthyja je bil na zadnjem kongresu vseh Penklubov, katerega se je udeležilo okrog 4000 pisateljev iz 35 držav, sestavljen apel na vlade vseh držav na svetu. Med drugim navaja apel tudi tole: »Od časa do časa vzhemirijo vest syeta poročila o zlostavljanju ljudi, ki jih zapirajo v ječe zaradi njihovega političnega ali verskega prepričanja. Tak preganjanje se od časa do časa dogajajo skoraj v vseh državah. Zaradi tega opozarjamo vlade, da se tudi v takih primerih ne smejo kršiti zakoni humanitete. Vlade naj se zavedajo, da jim nič na svetu ne more tako škodovati, kakor vesti o takem postopanju s svojimi državljani, česar ni nikdar mogoče trajno prikriti in prodre zato prej ali slej v svetovno javnost.

Priporočamo

bogato zalogo različnih daril, obeskov, za božično drevo in drugo svežo blago Cene nizke, postrežba točna. Specialna trgovina za živila JAS & LE-SJAK, Maribor, Ulica 10. oktobra

Problem

reparacij.

Te dni završuje posvetovalni odbor Mednarodne reparacijske banke v Baslu svoje proučevanje plačilnih sposobnosti Nemčije. Odbor, v katerem so eksperti vseh vodilnih velesil, kakor tudi Nemčije, zaseda po nalogu mednarodne reparacijske konference, kateri pravi, da gradivo za veliko razpravo o reparacijah, ki prične v januarju ali februarju prihodnjega leta. Odbor je, kakor poročajo zadnje vesti, zbral in proučil že vse potrebne podatke in sestavlja sedaj samo še sklepno poročilo.

Ugotovitve odbora so zelo pesimistične. Njegovo prepričanje je, da je gospodarsko stanje Nemčije danes tako, da ji nikakor ni mogoče, da bi odplačevala obtem zasebne dolgeve in reparacije. Eno ali drugo se mora odgoditi ali črtati. Zaradi splošne krize, ki je zadela Nemčijo še veliko bolj kakor katerokoli drugo državo, so se vsi njeni dohodki tako zmanjšali, da so pasivni celo oni obrati, ki so še nedavno tvorili glavni vir državnih financ. Tako obratujejo n. pr. z velikim primanjkljajem tudi državne železnice. Mimo tega so se tudi prihodi davščin znižali znatno pod predvidene svote davčnih predpisov. Zasluzki nemškega naroda so teden za tednom manjši, sorazmerno s tem pa narašča v milijone število brezposelnih.

Spričo tega se v Nemčiji vedno bolj krepi odpor proti nadaljnjemu plačevanju reparacij. Danes ni nobene stranke več, ki bi si jih upa zagovarjati, celo centrum in socialni demokrati se vdajajo splošni psihozi. Tako raste odpor celokupnega nemškega naroda v odločen sklep, da se ga vprašanje reparacij sploh več ne tiče in da zato ne bo plačal nobene marke več. V tem sklepu utrjujejo Nemce tudi izjave mnogih evropskih in ameriških politikov in državnikov, ki so odločni nasprotniki reparacij. Ameriški senator Borah, načelnik finančnega odseka, je že večkrat izjavil, da brez brisanja reparacij ni rešitve sedanje svetovne gospodarske krize. Istega mnenja so v Londonu, a Italija zagovarja stalšče Nemčije že iz zunanje-političnih vzrokov in nasprotstva do Francije.

Poročilo posvetovalnega odbora mednarodne reparacijske banke sicer ne bo samo po sebi odločujočega pomena, a izzvalo bo vsekakor oster spor na sojah prihodnje reparacijske konference. Po vseh izjavah vodilnih francoskih državnikov, ne bo Francija pod nobenim pogojem pristala na to, da bi se Hooverjev moratorij podaljšal ali pa da bi se reparacije sploh črtale. Isto stalšče bodo zavzele gotovo tudi njene zaveznice Belgija, Jugoslavija, Romunija itd., ki bi bile zaradi novega moratorija ali črtanja nadaljnjih reparacij prav tako težko prizadete, kakor Francija, Anglija, Italija in Amerika bodo najbrže podpirale stalšče posvetovalnega odbora in zahtevale, da se da prednost zasebnim nemškim dolgom pred reparacijami. Malo pa je

Pomožna akcija za siromašne sloje mesta Maribora.

AKCIJA DOBRO NAPREDUJE. — SODELOVANJE MARIBORSKIH DRUŠTEV. — POOBLAŠČENI NABIRALCI »POMOŽNE AKCIJE« SO ŽE PRIČELI Z DELOM, IN NAJ JIH VSE MEŠČANSTVO PODPIRA!

Od mestnega načelstva pokrenjena pomožna akcija zaznamuje že v svojem pričetku dobre uspehe. Za sodelovanje so se stavila mestnemu načelstvu na razpolago tudi naslednja društva: Društvo zasebnih in avtonomnih nameštencev, Protituberkulozna liga, Kaajev steg skavtov, Krajevni odbor Rdečega križa, Združeni vojni invalidi, Uprava vinčenjivih konferenc, Jugoslovanska Matica, Sokolsko društvo, Narodna strokovna zveza, Društvo za podporo revnih učencev, Društvo katehetov lavantinske škofije, Krajevni odbor Rdečega križa, Jugoslovanska strokovna zveza, Slovensko žensko društvo.

Ta društva so imenovala svoje zastopnike v okrajne odbore Pomožne akcije. Članom teh odborov je izstavilo mestno načelstvo nabiralne pole, in so pooblaščenji nabirati denarna sredstva za »Pomožno akcijo« in sprejemati prijave za

darila v blagu. Veljavne so samo nabiralne pole s pečatom mestnega načelnika g. dr. Lipolda. Nihče drugi ni upravičen nabirati za »Pomožno akcijo«, pač pa se darovi izročajo lahko tudi neposredno mestnemu načelstvu (gotovina mestni blagajni, Slomškov trg 11, blago pa socialno-političnemu uradu, Rotovski trg 9.)

Naj nihče, ki še ni storil svoje dolžnosti do »Pomožne akcije«, ne odkloni nabiralcev, ki ga bodo te dni posejili.

Vsi nabiralci brez izjeme, med njimi odlični predstavniki sodeležnih društev, se žrtvujejo v korist pomoči potrebnim slojem mestnega prebivalstva.

Javnost je naprošena, da jih pri izvrševanju njihovega človekoljubnega in teškega dela vsestransko podpira. Maribor naj v dobi težke gospodarske krize pokaže, da ima smisel in čut za karitativno delo in da v tem noče zaostati za drugimi mesti.

Planinske maše na Pohorju.

Na Božič, v nedeljo po božiču in na dan novega leta bo maša pri Mariborski koči — Pesek. Pri Ribniški koči, pri Arehu bo maša na dan novega leta. Čas za maše bo določen skupno s smučarji.

100 otročičev

bo obdarovala uprava tukajšnje splošne bolnišnice za Božič. Postaviti bo morala sedemnajst božičnih drevesc, da tako vsem malčkom napravi božično veselje.

Pomoč brezposelnim.

Odbor za pomoč brezposelnim je spet podelil 36 novih podpor. Podpore se delijo iz občinskega fonda samo v mesto Maribor pristojnim brezposelnim. Dnevna podpora znaša 15 Din, ki jo bodo dobivali posamezniki štiri mesece.

Zahvala in prošnja invalidov.

Združenje vojni invalidov v Mariboru se pristočno zahvaljuje gospej Mariji Čuševi, gostilničarki na Koroški cesti, ki je poklonila 100 Din za božično vojni invalidom. Premožnejši, spomnite se ubogih invalidov sedaj za božič in jim omilite bedo. Darila sprejema združenje vojni invalidov, Rotovski trg.

Zahvala.

Gospa, ki ne želi biti imenovana, nam je podarila po gdč. Boženi Sernčevi za gladujoče 800.— Din. Za plameniti dar se ji najpristrajše zahvaljujemo. — Mariborsko slov. žensko društvo.

»Ljudska knjižnica« o Božiču.

Vsled izredno velikega obiska v zadnjih dneh bo »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu na splošno željo poslovala tudi ob božičnih praznikih. V četrtek zvečer, ko je uradni dan, bo sicer knjižnica zaprta, poslovala pa bo zato na Stefanovo, t. j. v soboto dopoldne od 9.30 do 10.30 ure in v nedeljo dopoldne. V soboto bodo na razpolago tudi lepe novosti, ki so prispele ta teden iz Nemčije. Tudi v teh dneh se lahko vpišejo novi člani.

Vremensko poročilo s Pohorja.

Ribniška koča: Temperatura —10° C, snega, pršiča 30 cm, vreme solнечно, izgledi za smučarje na praznike idealni.

Poziv policije.

Predvčerajšnjim je bil aretiran neki H., ki je priznal, da je bil soudeležan pri zadnjih treh vlomih v našem mestu. Ker pa se aretirani H. ne more spomniti imena gostilne, kjer je shranil svojo črno aktovko z orodjem, poziva policijsko predstojništvo, dotične natakariče, oziroma gostilničarje, da se takoj javijo na policijo. Aretiranec je precej visoke postave, nosi črno zimsko suknjo in klub in govori dunajsko narečje.

Zgodaj sja začela.

17letni Joško Z. in 18letni Josip H. Joška je zasačil detektiv, ko se je hotel vnesti na tuje kolo, in ga je zgrabil pred hotelom Meran sam lastnik avtomobila, iz katerega je nameraval ukrasti kovčeg.

Sprememba posesti.

Odvetnik dr. Juvan je kupil hišo v Majstrovici ulici št. 3. za 600.000 Din od posestnice Amalije Kiffmanove.

Živinski sejem.

Na sejem 22. t. m. so prignali skupno 338 glav živine in to 8 konjev, 6 bikov, 48 volov, 229 krav in 7 telet. Povprečne cene živi teži: voli 2—3.75, krave 1-3.50, mlada živina 2.50—3 in teleta 4—5 Din za kilogram. Prodanih je bilo 194 glav, od teh 30 glav za izvoz v Italijo. Mesne cene: govedina 4—12, teletina 6—14 in svinjina 8—15 Din za kg.

Po slovaškem koncertu.

Zahvalni brzojav »Slovaške Filharmonije«, ki ga je posla ista na svojem povratku v domovino mariborski JČ Lige iz Gradca, dokazuje najbolj, da je njen koncert moralno tudi za Maribor kar najbolj uspel. Z ozirom na vladajočo gospodarsko krizo, številne praznike in celo vrsto drugih koncertov v tem mesecu smo se resno bali za obisk koncerta. Poleg že znane ljubezni Mariborčanov za lepo umetnost, je h krasnemu obisku koncerta pripomoglo zlasti to, da so požrtvovalne gospodične in odborniki JČ Lige neumorno osebno prodajali vstopnice v predprodaji. Ravnotako pa so tudi šolska vodstva, ki so toplo priporočila obisk koncerta dijakinjam in dijakom, znatno pripomogla k nepričakovanemu uspehu koncerta. Z ozirom na izredno nizke, ljudske cene koncerta, sicer gostje iz Bratislave niso odnesli iz Maribora bogve kakšnega materijalnega uspeha, zato pa je bil tem večji moralni, kot je to razvidno iz njihovega brzojava JČ Lige izreka radi tega vsem gori navedenim in neštetim drugim, ki so kakorkoli pripomogli, da smo premagali sto in sto težkoč ter dosegli to dvodnevno kulturno praznovanje Maribora z Bratislavo, zlasti tudi mestni občini prav iskreno zahvalo z željo, da bi Maribor tudi v bodoče tako pravilno umeval potrebo duševnega življenja, baš v težkih dneh. Posebna hvala pa časopisom! — Jugoslov. Češkoslov. Liga, Maribor.

Podaljšano
Misterila ene noči
Sreda
Velika

Podaljšano
Misterila ene noči
Sreda
Kavarna

Snaženje hodnikov in potov po zimi.

Mestno načelstvo razglasa:

Glasom § 9. cestno-prometnega reda in reda za čiščenje cest in trgov za mesto Maribor so hišni posestniki dolžni čistiti trotoarje in pešpote od snega in ledu in iste po potrebi dnevno v zadostni meri posuti s peskom, pepelom ali žagovino.

Posipanje trotoarjev in pešpotov s smetmi in drugimi odpadki je prepovedano.

Z ozirom na sedanji zimski čas se opozarja na to dolečbo s pripombo, da se proti onim posestnikom, ki ne upoštevajo te naredbe, uvedlo kazensko postopanje in bo mesna občina izvršila čiščenje na njihove stroške. Odhladanje snega v cestne struge je prepovedano.

Hišni gospodarji naj poučijo organe, ki čistijo trotoarje, da ne uporabljajo ostrga orodja, kakor krampe, sekire, itd., ker se pri čiščenju s takim orodjem pokvari asfaltni trotoar. Stroške za popravilo takih poškodb bo trpel prizadeti lastnik sam.

Ob tej priliki se opozarja na starši in vzgojitelji, da je sankanje po ulicah v pomerju mesta Maribora strogo prepovedano, ker napravi cestišča in pešpota polzka in za pasante nevarna.

Sankanje po ulicah je tudi za sankanje nevarno, kar dokazujejo nesreče v zadnjih letih.

Proti krivcem se bo strogo postopalo v smislu tozadevnih kazenskih določil.

Mariborsko gledališče

Premijera »Viktorije in njenega huzarja«, popularne Abrahamove operete, ki si je tekom poslednje sezone utrila pot do vseh odrov, bo na božični dan, 25. tm. ob 20. uri. Za to premiero je veliko zanimanje med našo gledališko publiko. Režira Dj. Truhovič, dirigira L. Herzog, plesne točke je nastudiral A. Harastović. Nove dekoracije je naslikal gled. slikar G. Ussar. Nekateri za scenski efekt te operete važne predmete je posodila iz prijaznosti marib. tvrdka Wipplinger.

Ker nameravam upustiti trgovino z zlatom in srebrom, prodajam pod ceno vso zalogo. Izrabite priliko ter pohitite! Dipl. optik Peteln, Gosposka 5

Iz Slov. Bistrice

Mlad begunec. Pod tem zaglavjem smo v št. 272 »Večernika« od 28. novembra t. l. objavili vest, da je bil »pred časom oddan radi zanemarjenosti in vzgojnih nezmožnosti staršev v banovinski dežli dom v Mariboru 13letni Albert Pečenko iz Slov. Bistrice.« Po pojasnilih, ki smo jih prejeli z merodajne strani, trditev, da bi bil dečko oddan v dečji dom »radi zanemarjenosti in vzgojne nezmožnosti staršev«, ne odgovarja resnici. Dečkov oče g. Albert Pečenko, strojnik pri banovinskem kamnolomu v Slov. Bistrici, je vdovec in vsled svojih službenih obveznosti ni mogel nadzorovati otroka in njegove odgoje, radi česar je zaprosil za sprejem dečka v dečji dom. To resnici na ljubo drage volje ugotavljamo, ker naravno nikomur nečemo dati krivice

Božične misli.

NEKDAJ IN DANES. — PLAKAJOČA DECA. — TRGOVCI ČAKAJO... — SMREČICE. — ZA DOMAČE BLAGO. — IN MIR LJUDEM NA ZEMLJI!

Časi so resni in pri duši nas zaboli, ko nam dnevi sipajo skrbi in težave kar sproti na pot. Pod težo zlohotne vsakdanjosti se upogiba križ in v lice se nam zarezujejo vedno bolj globoke brazde.

Le ob božičnih praznikih se nam svet zazdi prav tak, kakršen je bil za časa otroških let, pred petdesetimi, tridesetimi ali dvajsetimi leti... Toda — na žalost — le navidez...

Kje so časi, kjer so dnevi one mladosti, ko so sveti večeri stekli mimo nas brez trudnih misli o sivi bodočnosti...

Vse je bilo tako čudovito in pravljeno... In danes? —

Predbožični teden! — Ulice z lesketajočimi okni imajo v sebi nekaj skrivnostnega. Pred okni stoje gruče otrok in odraslih. Široko odprte, radovedne oči

strmijo v božična drevesca po izložbah... Vzkliki, vprašanja, vesel smeh in pritajeno ihtenje dece spremlja mater korak za korakom, od izložbe do izložbe...

— To bo nekaj za Božička!

Mati gleda in računa: 250.—, 420.—, 500.—, 650.— itd. Sešteva in odšteva, a račun je težak... za 100 Din naj kupi vsega potrebnega? ... Ni mogoče! Gre domov...

Deca plaka in sama ne ve zakaj. Mraz pritiska in burja reže do kosti.

Mimo pride kopica otrok, slabotnih in slabo občejenih. Dinarčke in pare pobirajo od hiše do hiše...

Veseli jim zažari z lic, ko preštevajo pred izložbo svoje priberačene dinarčke.

— Kupimo za mamo blago!

Tako reče starejši, in haid! Kupili so za mamo obleko...

Nekdaj je bilo obratno...

Zlata nedelja! Trgovine čakajo na kupce. Izbrani božični darovi, razstavljeni v izložbah, naj bi privabili ljudi. A zanimanje je osredotočeno na manjše praktične reči, ki so cenejše. Še celo elegantna dama s kožuhom kupuje za svoje otroke malenkosti, kakršne ne bi bil nikdar prej nabavil niti viničar. Tesno je kupcem pri srcu, še bolj pa — trgovcem...

Božična drevesca! Kakšna hrepenenja povijejo v srca otrok, ko opazujejo velik smrekov gozd na Glavnem trgu! Prihajajo so jih cele vozove od Sv. Križa, Urbana in celo od Sv. Duha. Nekdaj so se že 1 mesec prej razvijale kupčije, a danes je vse mrtvo. Ljudje pogledajo, povprašajo in odhajajo — brez smrečice. Še 5 Din jim je preveč! Predzadnji dan je in gozd še stoji kot pred tednom... Tudi smrečica je postala žrtev splošne štednje...

In vendar imamo še ljudi, ki trošijo kolikor se da, četudi na — kredit. Pred dnevi je neka danta iskala po Mariboru pristne »Grenoble«-rokavice, vse druge, nič slabše, je zavračala, češ da niso za božični dar!

Naši trgovci mislijo sicer, da morajo imeti blago vseh vrst, zato se tudi strogo drže tega pravila »kulantnosti«. Vendar je jasno, da bi morali pri vseh rečeh zahtevati, da bodo domači produkti! Čim bolj se šopiri in kriči tuje ime, tem rajši ga imamo! Ne pomislimo pa, da s tem najbolj pospešujemo gospodarsko propast, dočim bi vsak Jugoslovčan moral nakupovati le domače blago, v kolikor ga izdelujemo sami!

Sveti večer v znamenju križa in težav! Naj nas obliame vsaj nekdanji odsev in nas zaziblje v mir dihaajočo zadovoljnost — v ljubezen in srečo!

Nalepši in najugodnejši Silvestrov večer preživite v VELIKI KAVARNI!

Razgovori z našimi umetniki.

Karol Jirak.

Profesorja Jiraka sem spoznala lanske počitnice v Vrniku na otoku Krku. Komaj sem stopila v kopališče, sem že videla, da je on središče vseh gostov. Odet v živobarvast kopalni plašč je, ves ožgan od južnega solca, stal ob ograji s čopičem v roki in slikal — če se prav spominjam — neko blondinko v zelenem trikotju. Pozneje mi je razkazal svoja dela: nekaj tamkajšnjih tipov, sicer pa strmo more. Veliko ljubezni sem videla v tistih slikah, in ko me je zadnjič obiskal v Mariboru, mi je to tudi potrdil: »Najrajši slikam morje,« je rekel, »in prvo priliko bom zopet izbral, da grem na morje.«

Sede'a sva pri mizi. Ves čas se je nemirno oziral okrog. Imela sem občutek, kakor da ima neko veliko misel v sebi, ki se je povsem niti za hip ne more otresti. Nekam odsotno je odgovarjal na moja vprašanja.

»Rodil sem se 1. 1897. v Oplotnici, sicer pa sem zdaj doma v Krškem. Da poučujem v Ptuj, Vam je itak znano.«

»Kdaj pa ste s slikarstvom pričeli?«

»Kot štirinajstleten fant sem pričel delati kipe. Pozneje sem to opustil in za slikarstvo mi je menda največ pobud dala umetniška družba, na katero me je navezalo ujetništvo v Franciji. Ko sem prišel po prevratu na univerzo v Zagreb, sem najprej mislil na kemijo in šele pozneje sem se odločil za slikarsko akademijo.«

Začudila sem se. »Kemija vendar ni ma nobene zveze s slikarstvom.«

Razstava Sojč-Fras.

Nič reklame, nič plakatov, nič vstopnine in vendar še precej obiskovalcev. Onih, ki poznajo Sojča in njegova dela, je precej, in ti radi pridejo.

Malo stvari je razstavil. Nekaj del v lesu, mavcu in ilovici. Iz vseh se izraža Sojč, globoko veren, vdan v usodo in nič kaj borben. On postavlja oltarje in nagrobne spomenike in ti morajo biti pomirilo; odvrtači nas od vsakdanjih skrbi in obračati naš pogled v boljše in lepše življenje. Sojču se je to posrečilo. Škoda, da nam ni pokazal modelov in fotografij onih del, ki so vzbujala že drugod pozornost. Želel bi, da nam enkrat pokaže, v primernejšem prostoru kot sedanjem, vsa svoja dela. Gotovo bo to zanimiva razstava.

Fras je razstavil portrete in studije. Nekaj v olju, vse drugo v kredu. Fras je zelo natančen v izdelavi. Vsako črto dobro premisli; skoraj pedanten je v malenkostih. A vidi se mu, da je zelo študiral človeka, in ne samo njegove mišice, ampak tudi dušo. Njegov »Starec« izraža vse, kar se da izraziti s svinčnikom. Ko se bo otresel preočitnih šolskih potez in se navzel individualne note, bo postal odličan portretist.

Zanimiva je primerjava razstave »Brazde« in Sojčana. Pri Brazdi umetniki, ki se ne ozirajo ne na levo ne na desno; ves svet je njihov in oni ga podajajo v svojih slikah tako, kot ga oni

»Saj to, vidite, je pri meni zmeraj. Pri meni je vse brez vsake zveze.«

Vzel je v roke kos papirja, ki je ležal med drugo šaro na mizi, in se pričel igrati s svinčnikom.

»Ali mislite, da bivanje v Ptuj ovira Vaš umetniški razmah?«

»Ovira me profesorski poklic. Sicer pa pogrešam pred vsem umetniške družbe, dočim mi ptujska okolica daje dovolj zanimivega gradiva. Privlačujejo me zlasti Haloze. Menda tisto nasprotje med revščino ondodnega prebivalstva in bogastvom tamkajšnje narave.«

»Kako pa ste prišli do svojega »Slepca?«

»Slepec« ima živ model. V Krškem sem nekoč videl nekega slepega kmeta, kako je tipal cvetje s solzami v očeh in se smehljaj. Barve sem nalašč umiril, da bi stopila ideja v ospredje.«

»Kdaj pa najlažje ustvarjate?«

»Zjutraj. In spomladi. To se pravi tedaj, kadar sem poln vere. Jaz sem spomladi zmeraj optimist, jeseni pa pesimist.«

»Ali imate sedaj kake večje načrte?«

»Sedaj se največ ukvarjam s figuralnimi kompozicijami. V naročju imam »Križev pot« in »Obsodbo«, kar delam z velikim veseljem, samo preden pridem do zaključka, bom moral še veliko premisliti.«

Ko se je poslovil, sem zagledala na papirju, ki ga je imel pred sabo, Marijo z Jezuškom. Pustil mi jo je na mizi. S sabo pa je morda odnesel eno novo misel.

gledajo in doživljajo. Zato jih ljudje težje razumejo.

Sojč-Frasova razstava je tudi razstava umetnikov. Toda ti umetniki ne smejo dati samega sebe. Pride k njim človek in pravi: Postavite mi tak in tak spomenik za mojo rajko; poznati se mora že na pokopališču, da je bila hišna posestnica, dobra mati itd., a da Vam takoj povem, stati ne sme preveč, za take stvari je škoda denarja, a ker mora že biti... In umetnik se mora vnesti in izdelati cenjen spomenik. Ako pri tem delu ne vložijo posebne pažnje in mu ne da vsebine in posebnega nastoja, pade z umetniškega na čisto rokodelski nivo.

Primerjava nam je dokazala, da je ostal Sojč na umetniški višini in da se mirno lahko kosa z našimi plastiki. Prav radi tega ga priporočam vsem onim, ki kupujejo v inozemstvu »umetniške« spomenike, da se najprej pri njem oglašajo. Mnogo bolj zadovoljni bodo in denar bo ostal v domačih rokah.

Ob tej priliki še neko željo. Rad bi videl enkrat dela naših »črnilih umetnikov«. Dosedaj še niso ničesar pokazali in bi bila njih razstava prava posebnost. Tiskarska umetnost je v Mariboru na izredni višini in bi bilo ne samo poučno, temveč tudi velikega praktičnega pomena nuditi širši javnosti vpogled v delavnico teh tilihih umetnikov. Drugod so take razstave silno obiskane in tudi pri nas bi bil uspeh zajamčen.

Franjo Plivka.

Šport

SK Svoboda, nogometni odsek.

Drevo ob 20. uri bo v klubskih prostorih v palači OUZD važen članski sestanek. Dnevni red: poročilo iz kongresa.

V nedeljo bo trening A in B moštva. Postava je razvidna v klubskih prostorih. — Načelnik.

LAHKA ATLETIKA.

Občni zbor Jugosl. lahko-atletskega saveza.

V soboto, 19. t. m. je bil v Zagrebu XI. občni zbor JLAS, ki je pokazal ogromni razmah lahko-atletike v Jugoslaviji. Določil je predsednik saveza g. Ugrinić je v svojem govoru očrtal uspešno delovanje saveza in posameznih klubov. Ugotovil je posebno veliki razmah l. a. v Mariboru in stavljal marljivost in složnost mariborskih klubov vsem za zgled. Vsa poročila so zborovalci sprejeli z odobravanjem. Maribor sta zastopala gg. Bergant in Fišer. V novoizvoljenem odboru so večinoma lanski funkcionari. Odbornika za Maribor sta Bergant in Dr. Jettmar; revizor Fišer iz Maribora. V Beogradu se organizira: odsek članov uprave JLAS dočim se je predlog, da se v Ljubljani ustanovi enaka edinica, odklonil iz razloga, da rodi spore med Ilirijo in Primorjem in podana jamstvo za dobro poslovanje. Usvojen je bil med drugim predlog g. Berganta, da se v Mariboru izvedejo sodniški izpiti. Savez bo pred pričetkom sezone poslal izpraševalno komisijo v Maribor. Interesanti naj se potom svojih klubov prijavijo poverjeništvu, nakar so be sklical sestanek kandidatov.

Lahka atletika.

Sestanek delegatov klubov bo drevo, ob 18.30 uri v kavarni »Bristol«. Dnevni red: poročilo o obnem zboru JLAS. — Poverenik.

Zanimivosti za smučarje

SPD-ZSO, ki je izdal prvi zemljevid Pohorja s posebnim ozirom na smučarske ture, je prvi del svoje objube izpolnil: Zimska markacija Pohorja. Dosedaj so zimsko-markirane sledeče ture: od Ribniške koče mimo jezera do Šiklarice, od Ribniške koče na Črni vrh in od tu do Vel. Kope (se šele postavlja), in od koče do vhoda v gozd proti Pisniku. Zimska markacija bo omogočala ture v najslabšem vremenu, ker so markacijski koli — 4-meterski, živo-rdeče prepleskani — postavljeni zelo na gosto, tako, da ne bo mogoče zaiti niti v najhujši megli.

Smučarje bo tudi to zanimalo, da bodo vse koče oskrbljene z nosilnicami, ki bodo prav dobrodošle pri prenosu ranjencev. Upajmo pa, da nosilnice ne bodo imele tako hitro posla.

Tretja zanimivost so vremenska poročila. Tujskoprometna zveza je izposlovala od pristojnega ministra, da bo železnica javljala brezplačno telefoničnim potom vsa poročila s posameznih postaj direkciji v Ljubljani, ki bo dajala ta poročila Radiu-Ljubljana, ta pa v svet. Zimskosporne organizacije naj sedaj skrbijo, da ne bo ostalo vse to na papirju.

Da bodo oskrbniki koč pravočasno javili vremenska poročila, se bo doseglo s tem, da se jim naloži za vsako zakasnitev primerno globo.

Mariborske smučarje bo prav posebno zanimalo, da so zagrebški listi razvili razveseljivo propagando za naše Pohorje. Spoznali so, kje je najlepši teren in dobri smučarji, pa hočejo k nam. Sprejmemo jih — z veseljem »smuk«!

Če bi bil diktator.

Kaj bi ukrenil angleški duhovnik Inge, če bi bil diktator sveta? Uvedel bi enotna oblačila za dame in gospode, primerna poklicu. Šminko, puder in druga lepota bi strogo prepovedal. Bogataše, ki nič ne delajo, bi zaznamoval z istimi znaki kakor cestne postopake. Društvo narodov bi moralo imeti vse pravice. Vojno mornarico bi potopil in vojna letala bi sežgal. Odpravil bi potne liste in vse carinske meje. Razpustil bi sedanjo vlado in jo nadomestil s senatom, ki naj bi manj govoril in več delal. Skrbel bi za to, da se čimprej na vsak način prepreči prevelik porast človeštva, kar je glavni vzrok krize. Pobral bi bankam denar in ga razdelil med tiste, ki so ga potrebni in vsak bi nekaj dobil... (In bi navsezadnje nobeden nič ne imel.)

Bankrotno mesto.

Kakor poročajo iz Newyorka, se je mesto Filadelfija izjavilo za insolventno, ker so pogajanja z bankami za nadaljni kredit ostala brezuspešna. Peindvajsetisoč nameščencev ni prejelo plače. Dobili so začasne bone in je zdaj prepuščeno njihovi spretnosti, da te zadolžnice spravijo kako v denar.

Nepismeni senatorji.

Egiptski senat je izključil dva svojih novoizvoljenih članov, ker ne znata ne brati ne pisati. Komisija, ki je imela ugotoviti »stopnjo izobrazbe« zvoljenih zastopnikov egiptovskega ljudstva, je dala tema senatorjema najprej tri mesece časa, da izpopolnita to vrzel v svoji izobrazbi, toda stara gospoda nista bila sposobna naučiti se težke umetnosti branja in pisanja, brez katere sta doslej lahko izhajala. In tako so ju morali izključiti iz senata.

Koliko jih požre velemesto.

Po neki predkar objavljeni statistiki je v Parizu v zadnjem letu izginilo 27.000 oseb, večinoma radi dolgov, ljubavnih afer ali pa iz želje za pustolovščinami. Statistični urad newyorške policije pa beleži v preteklem letu 25.000 oseb, ki jih pogrešajo, med njimi 3500 dečkov in 2450 deklic. Londonska »lista izgub« izkazuje povprečno 12 oseb na dan, dočim znaša po vsej Angliji letno število izginulih žensk okroglo 15.000. Tudi v Londonu je število oseb, ki jih požre velemesto, večinoma ženskega spola. Vzrok je pri ženskah večinoma ljubezen, majhne tatvine ali pa obup nad življenjem.

Mala Danica: »Mama, danes nam je naša učiteljica povedala, da lepota izgine. Ali je to res?«

»Seveda je res, dete moje.«

»Zakaj pa potem ne izgine naša kuharica? Očka ji vedno pravi, da je lepota.«

»Tako? To je rekel? No, le počakaj, ju tri izgine tudi ona!«

Sokolstvo

Sokolski smuški tečaj.

Smuški odsek Sokola Maribor-matica priredi od 25. do 29. t. m. izlet, združen s tečajem za začetnike pri Ribniški koči. — odhod iz Maribora dne 25. t. m. ob 5.40 zjutraj do postaje Brezno-Ribnica. Radi reda pozivam vse, ki se bodo izleta (tečaja) udeležili, da se javijo 24. tm. ob 14. uri popoldne v župni sobi v Narodnem domu. Istočasno bo tudi obvezen sestanek vseh udeležencev. Članstvo ostalih mariborskih društev dobrodošlo. Zdravo! Venuti.

Sokol v Studencih bo za Silvestrovo popolnoma preuredil svoj Sokolski dom. Prvič v Studencih zvočni film, nastopi pa tudi umetniški ansambl. Večer obeta biti zelo zabaven. Radi krize je vstopnina zelo nizka.

Opozorjamo

cenjeno občinstvo na oglas firme Džamonja, ki kaže, po kako nizki cenji lahko razveselite svoje drage s cvetjem.

Iz Studencev

Ljudska univerza dobro napreduje in so vsak terek predavanja.

Lutkovno gledališče Sokola bo kmalu končano in se predstave pričnejo takoj po Novem letu.

Za revne studenške otroke je darovala gospa Kunigunda Stecher, gostilničarka v Studencih, znesek 300 Din. Čast ji in hvale!

Nemogoče.

Zdravnik (bolniku): Vi ne smete piti piva. Za vsak vrček piva, k »a popijete, boste en dan prej umrli.

— Nemogoče, gospod doktor. Potemtakem bi bil moral jaz umreti že pred več stoletij.

Harmo..lj

za Din 2.600.— na prodaj. Gosposka ulica 56 I, desno. 5837

Velika razstava

vseh vrst igračk, kakor tudi okras za božično drevo, sveč in čudežnih sveč po brezkonkurenčnih cenah.

EKSPORTNA HIŠA »LUNA«, MARIBOR

Cenena in pravična božična darila pri Kühr & Hrovat, Aleksandrova 9. Primerjajte božične cene v izložbah.

5785

Dve gospodični sprejem na stanovanje in hrano: Frankopanova 10. 5835

Piano za Din 4.600.— na prodaj. ul. 56 I, desno. 5836

Inserirajte

v

„Večerniku“

Potrji neizmerne žalosti, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem tužno vest, da je naš iskrenoljubljeni, nepozabni soprog, oče, stari oče, tast in stric, gospod

Porekar Anton

nadučitelj v pok.,

v sredo, dne 23. decembra 1931 ob 7.15-Uhri, po dolgi mučni bolezni, spreviden s tolažili sv. vere, v 78. letu svoje dobe bogu vdano preminul.

Pogreb blagopokojnika se bo vršil v petek, dne 25. decembra 1931 ob 15.45 uri iz mrtnišnice na mestno pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 28. decembra ob 1/8 uri v frančiškanski župni cerkvi. 5836

MARIBOR, dne 23. decembra 1931.

Angela Porekar, roj. Elsbacher, soproga: Tonče, Vlado, Dr. Ciril, Zmago in Toni, sinovi: Minka, roj. Mihevec, Justa, roj. Doktor, sinah: Miloš, Mladen, Hemut, vnuki.

Letos darujte praktično!

Letos hoče vsakdo štediti, zato daruje samo potrebno, Pomagamo Vam, naše pletenine so času primerno poceni in obenem praktične!

Otrokom:

Puloverji od 35.—
telovniki „ 28.—
sviterji „ 44.—
šekerji „ 55.—

Damam:

Puloverji od 80.—
telovniki „ 50.—
tel. z ovrtni „ 60.—
triko hlače „ 21.—

pletene hlače od 25.—
majce „ 20.—
nogavice „ 8.—
rokavice „ 15.—

Gospodom:

Puloverje od 70.—
telovnike „ 80.—
sviterje „ 120.—
gamaše „ 24.—
plet. samovez. od 5.—
naramnice „ 10.—
nogav. debele „ 9.—
robčki ducat „ 30.—

Obiščite nas, postregli Vas bomo dobro!

OSTANKI

pletenin, nogavic i. t. d.
za polovično cen!

C. Büdefeldt, Maribor

Božična in novoletna darila!

po močno znižanih cenah

IVAN KRAVOS, Aleksandrova c.13

POZOR!

Meserija v Lekarniški ulici Vam
cenj. gospodin am nudi meso:

telečje kg 8.—10.— Din
volovsko kg 6.—8.—10.— Din
svinjsko sveže kg 10.—12.— Din

Prekajeno volovsko meso pristne kranjske klobase po najnižji ceni
5849 Se priporoča za obilen obisk

Janez Smole, mešar

Modne novosti

za dame in gospode ter
šiviljske potrebščine v
modni trgovini

ANTON PAŠ
SLOVENSKA ULICA

sastopniki se sprejmejo

Vinotoč

Vino lastnega pridelka
in sicer točim:

Staro vino lit. Din 12.—
I. novo vino „ „ 9.—
II. novo vino „ „ 7.—

Štitarjeva ul. 7. Maribor. DOLAJŠ

**NAJVEČJE
VESELJE ZA
VAŠE OTROKE**

TIVAR
OBLEKA

Oglejte si veliko zalogo modnih listov

francoskih nemških
za zimo v knjigarni

TISKOVNE ZADRUGE
Maribor, Aleksandrova 13

Zahtevajte povsod „Večernik“

Obiščite naš pedikerski salon,
samo za Din 10.— osvežite hočemo Va-
še noge, odstraniti kurja očesa in ure-
diti Vaše nohte brez vsakih bolečin.

Nata

5454

Gugalni konji

komad po Din 100.— in 115.— Konji
na kolesa od Din 3.— naprej.

EKSPORTNA HIŠA »LUNA«, MARIBOR

Kadar rabite nageljčke,
vence šopke, kličite telefonsko štev.
27—66, vrtnarstvo Ivan Jemec, Mari-
bor. 5506

Za Božič kupite poceni cvetlice
po zelo znižanih engros-cenah. Tako
n. pr. stanejo pri nas: azaleje à Din:
18.—, 20.—, 30.—, 40.—, 50.—, 60.—, ciklame à
Din: 12.—, 15.—, 18.—, 20.—, 25.—, aran-
cije à Din: 20.—, 25.—, 35.—, camelije,
hyacinthe, tulipane, primule, šmarnice
itd., vse v veliki izbiri in bogato cve-
toče! Nageljčki, vrtnice, vijolice, mi-
mosa itd. po najnižji ceni! Najmoder-
nejši aranžmaji, točna in hitra postrež-
ba! V cvetličnem salonu DŽAMONJA,
Gosposka 37. Tel.: 21-50. (Zraven
»Photomayer«). 5820

Sanke

enosedežne 95.—, dvosedežne 115.—
EKSPORTNA HIŠA »LUNA«, MARIBOR

Snežni čevlji za otroke

od Din 65.— naprej, za dame od Din
85.— naprej. Gatoše v vseh velikostih
po najnižjih cenah.

EKSPORTNA HIŠA »LUNA«, MARIBOR

dobro in erkosnikanje,
vedno najnovejši vzorci na razpolago
izvršuje pocen. hitro in okusno Fran-
Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno
»Astoria« X

Za božično darilo

svetilke, lestence, likalnice, razne grel-
ce in žarnice, elektromotorje po kon-
kurenčni ceni pri Hlč & Tichy. Vsa
montažna dela se sprejemajo. Sloven-
ska ul. 16. Telefon 2756. 5631

Pokrivala za hladilnike
pri avtomobilih s strokovno izvrše, ri
Iv. Kravosu, Maribor, Aleksandrova
cesta. 5422

Vozički za lutke

Din 65.—, 100.—, 115.— itd
EKSPORTNA HIŠA »LUNA«, MARIBOR

Din 5.— 1 flnega vina
čez ulico od srede naprej samo čez
praznike gostilna Seifried, Aleks. c. 79.
Fini hruškovec 1 Din 2.—. 5815

Šivalne stroje, gramofone, otroški vo-
zičke, kolesa
popravlja Justin Gustinčič, mehanična
delavnica, Maribor, Tattenbachova ul.
štev. 14. 5498

Najfinejši rum
en gros!

Brandy
in vse vrste likerija itd.

Pristna slivovka
en detail!

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 9

Telefon 25—80.

Tovarna likerjev, desertnih vin, in sirupov.